

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 536

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Mărti, 23 iunie 2020

SUMAR

	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 12 din 17 februarie 2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	2–9
Decizia nr. 27 din 2 martie 2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	10–16

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 12**din 17 februarie 2020**

Dosar nr. 2.672/1/2019

Gabriela Elena Bogasiu — vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile

Marian Budă — președintele Secției a II-a civile

Denisa Angelica Stănișor — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Eugenia Pușcașiu — judecător la Secția I civilă

Mihaela Tăbârcă — judecător la Secția I civilă

Carmen Georgeta Negrilă — judecător la Secția I civilă

Bianca Elena Tândărescu — judecător la Secția I civilă

Alina Iuliana Țuca — judecător la Secția I civilă

Rodica Dorin — judecător la Secția a II-a civilă

Cosmin Horia Mihăianu — judecător la Secția a II-a civilă

Iulia Manuela Cîrnu — judecător la Secția a II-a civilă

Speranța Maria Cornea — judecător la Secția a II-a civilă

Valentina Vrabie — judecător la Secția a II-a civilă

Horațiu Pătrașcu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Veronica Năstasie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Gheza Attila Farmathy — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Gabriel Viziru — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Liliana Vișan — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.672/1/2019, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 38.736/3/2018, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept. De asemenea referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărârile judecătorești relevante ce au fost identificate, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a

comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a dispus, prin încheierea din 23 septembrie 2019, în Dosarul nr. 38.736/3/2018, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *în interpretarea art. 55, art. 58 și art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, să se stabilească dacă reducerea vârstei standard de pensionare prevăzută de art. 58 poate fi cumulată cu aceea reglementată de art. 55 din Legea nr. 263/2010.*

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 18 octombrie 2019 cu nr. 2.672/1/2019, termenul de judecată fiind stabilit la 17 februarie 2020.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

9. *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 55. — „(1) Persoanele care au realizat stagiul complet de cotizare au dreptul la pensie pentru limită de vârstă, cu reducerea vârstelor standard de pensionare, după cum urmează:

a) conform tabelului nr. 1, în situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în condiții deosebite de muncă; (...)

b) conform tabelului nr. 2, în situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, precum și în situația celor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă încadrate în condiții speciale prevăzute la art. 30 alin. (1); (...)

c) cu câte 6 luni, pentru fiecare an de privare de libertate, de deportare în străinătate, după data de 23 august 1944, și/sau de prizonierat, în situația persoanelor cărora le-au fost stabilite drepturi privind vechimea în muncă, în condițiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a)–c) și la alin. (2) din Decretul-lege nr. 118/1990, republicat.

(2) Persoanele care au realizat stagii de cotizare atât în sistemul public de pensii, cât și în sisteme neintegrate acestuia beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare, în condițiile prevăzute la alin. (1) lit. a) și b), numai pentru stagiile de cotizare realizate în sistemul public de pensii.”

Art. 58. — „Persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap preexistent calității de asigurat beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5, în funcție de gradul de handicap, după cum urmează:

a) cu 15 ani, în situația asiguraților cu handicap grav, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare;

b) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare;

c) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, stagiul complet de cotizare.”

Art. 60. — „(1) Frațiunea de an de stagiul de cotizare realizată în grupa I și/sau condiții speciale de muncă, pentru care nu se acordă reducerea vârstei standard de pensionare conform prevederilor art. 55 alin. (1) lit. b), poate fi cumulată cu perioadele de stagiul de cotizare realizate în condiții deosebite de muncă în vederea reducerii vârstei standard de pensionare conform prevederilor art. 55 alin. (1) lit. a).

(2) Reducerile vârstelor standard de pensionare prevăzute la art. 55, precum și cele prevăzute de alte acte normative pot fi cumulate fără ca reducerea totală să fie mai mare de 13 ani.

(3) Vârstele de pensionare reduse în condițiile alin. (2) nu pot fi mai mici de 50 de ani pentru femei și de 52 de ani pentru bărbați.”

10. *Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, cu completările ulterioare* (Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010)

Art. 41. — „(...) (3) Reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute de alte acte normative și cele prevăzute la art. 55 din lege pot fi cumulate între ele, fără ca reducerea totală să fie mai mare de 13 ani.”

III. Expunerea succintă a procesului

11. Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale cu nr. 38.736/3/2018, reclamantul X a formulat, în contradictoriu cu pârâta Casa de Pensii a Municipiului București, contestație împotriva Deciziei nr. B-xxxx din 14 august 2018, de respingere a cererii privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă, emisă de Casa Locală de Pensii a Sectorului 5 București, solicitând instanței ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună anularea deciziei contestate și obligarea pârâtei la emiterea unei noi decizii de pensionare, prin care să i se stabilească și să i se plătească pensia pentru limită de vârstă, începând cu data de 3 mai 2018, cu valorificarea unui stagiul complet de cotizare de 17 ani pentru determinarea punctajului mediu anual și cu reținerea unei vârste standard de pensionare de 65 ani, precum și plata diferențelor de pensie dintre pensia încasată și pensia cuvenită începând cu data de 3 mai 2018 și până la zi, actualizate cu indicele de inflație și dobânda legală la data plății, cu plata cheltuielilor de judecată.

12. În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că pentru cei 12 ani și 3 luni lucrați în zona I de radiații (grupa I de muncă) beneficiază de o reducere a vârstei standard de pensionare cu 6 ani, conform art. 55 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 263/2010, iar conform art. 58 lit. b) din același act normativ beneficiază de o reducere a vârstei standard de pensionare cu 10 ani, ca urmare a stagiului de cotizare realizat în condiții de handicap.

13. Având în vedere reducerea totală cu 16 ani a vârstei standard de pensionare, care reiese din cele de mai sus, precum și prevederile art. 60 din Legea nr. 263/2010, în acord cu care reducerea totală a vârstei standard de pensionare nu poate fi mai mare de 13 ani, rezultă că vârsta standard de pensionare în cazul său este de 52 de ani, vârstă pe care o avea la data de 3 mai 2018.

14. Prin Sentința nr. 1.048 din 22 februarie 2019, Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a respins acțiunea, ca neîntemeiată.

15. Pentru a pronunța această sentință, prima instanță a reținut, în esență, următoarele: dispozițiile art. 55 alin. (1) și art. 58 lit. b) fac parte din secțiunea 1 a capitolului IV din Legea nr. 263/2010, care reglementează pensia pentru limită de vârstă, pensie care, potrivit art. 52, se cuvine persoanelor care îndeplinesc, cumulativ, la data pensionării, condițiile privind vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare.

16. Cu referire la vârsta standard de pensionare, art. 53 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 263/2010 dispune că vârsta standard de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați și 63 de ani pentru femei, iar art. 53 alin. (2) teza întâi din aceeași lege dispune că „stagiul minim de cotizare este de 15 ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați.”

17. Dacă dispozițiile art. 52 și 53 din Legea nr. 263/2010 definesc cele două noțiuni menționate și stabilesc condițiile în care o persoană poate obține pensia pentru limită de vârstă, restul dispozițiilor aceleiași secțiuni din lege reglementează mai multe excepții de la aceste reguli, care privesc următoarele categorii de persoane:

— persoanele care au realizat stagii de cotizare în condiții deosebite de muncă [art. 55 alin. (1) lit. a)];

— persoanele care au realizat stagii de cotizare în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, precum și persoanele care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă încadrate în condiții speciale prevăzute la art. 30 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 [art. 55 alin. (1) lit. b)];

— persoanele cărora le-au fost stabilite drepturi privind vechimea în muncă, în condițiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a)—c) și la alin. (2) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare [art. 55 alin. (1) lit. c)];

— persoanele cu handicap preexistent calității de asigurat (art. 58) și nevăzătorii (art. 59) (Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 42 din 4 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 814 din 24 septembrie 2018 — Decizia nr. 42/2018).

18. S-a reținut relevanța în speță a dispozițiilor art. 55 lit. a) și b), art. 58 lit. b) și art. 60 din Legea nr. 263/2010.

19. Concluzia desprinsă din textele de lege analizate este că asiguraților care solicită înscrierea la pensie pentru limită de vârstă li se acordă distinct, în funcție de condițiile în care au desfășurat activitatea drept contribuabili, derogări de la condițiile generale impuse de lege pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, constând în reducerea vârstei standard de pensionare (art. 55) și reducerea vârstei cumulată cu stagiul derogator (art. 58), calculul pensiei efectuându-se în prima ipoteză prin împărțirea numărului total de puncte la un stagiul complet de cotizare, iar în a doua ipoteză la stagiul complet, redus, prevăzut de art. 58.

20. Tribunalul a avut în vedere și prevederile art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, care prevăd că „reducerile vârstelor standard de pensionare prevăzute la art. 55, precum și cele prevăzute de alte acte normative pot fi cumulate fără ca reducerea totală să fie mai mare de 13 ani”, precum și pe cele ale art. 41 alin. (3) din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, care stipulează că „reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute de alte acte normative și cele prevăzute la art. 55 din lege pot fi cumulate între ele, fără ca reducerea totală să fie mai mare de 13 ani”.

21. Astfel, tribunalul a concluzionat că reducerea vârstei standard de pensionare pentru stagiul realizat în grupe de muncă nu poate fi cumulată decât cu reducerea vârstei de pensionare prevăzută de alte acte normative. Prin urmare, este exclus un cumul al reducerii vârstei în baza art. 55 cu o altă reducere a vârstei acordată în baza Legii nr. 263/2010.

22. Prin cererea de apel înregistrată pe rolul Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru conflicte de muncă și asigurări sociale, reclamantul a susținut că, prin excluderea de la aplicarea dispozițiilor art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 a persoanelor cu handicap, astfel cum a reținut instanța de fond, se produce o discriminare a acestor persoane, prin desconsiderarea efortului depus în perioadele lucrate în grupa I, a II-a sau în grupa specială de muncă, efort vădit mai mare comparativ cu cel al unei persoane fără handicap.

23. Rațiunea pentru care legiuitorul a instituit reducerea vârstei standard de pensionare proporțional cu perioadele lucrate în condiții de grupă de muncă este aceea de recunoaștere a efortului considerabil mai mare depus în activitățile încadrate în grupa de muncă, față de munca în condiții normale. Or, excluderea persoanelor cu handicap din rândul persoanelor care pot beneficia de reducerile prevăzute la art. 55 echivalează practic cu o nerecunoaștere a efortului depus de persoanele cu handicap în perioada lucrată în grupa de muncă.

24. Este adevărat că pentru această categorie specială de persoane cu handicap legiuitorul a prevăzut reduceri ale vârstei standard de pensionare (art. 58 din Legea nr. 263/2010), însă această reducere este insuficientă atunci când persoana cu handicap a lucrat și în grupă de muncă. O interpretare contrară ar da naștere unor inechități în cadrul aceleiași categorii, a persoanelor cu același grad de handicap [art. 58 lit. b) și c)], care, indiferent de condițiile de muncă, normale sau în grupă de muncă, vor beneficia invariabil de aceeași reducere a vârstei standard de pensionare, de 10 ani, în condițiile în care o persoană fără handicap poate beneficia de o reducere a vârstei standard de pensionare de până la 13 ani.

25. La termenul de judecată din 23 septembrie 2019, din oficiu, Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru conflicte de muncă și asigurări sociale a pus în discuție necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „în interpretarea art. 55, 58 și 60 din Legea nr. 263/2010, să se stabilească dacă reducerea vârstei standard de pensionare prevăzută de art. 58 poate fi cumulată cu aceea reglementată de art. 55”.

26. Prin încheierea pronunțată la același termen s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedura reglementată de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept anterior menționată și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

27. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, întrucât litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, acesta se află în fața instanței de apel, ca instanță de ultim grad în materia asigurărilor sociale, potrivit art. 155 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, iar cauza care face obiectul judecării se află în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investit să soluționeze pricina.

28. Cât privește admisibilitatea sesizării din perspectiva celei de-a patra condiții privind ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, curtea de apel a reținut că modul de interpretare a

prevederilor art. 55, art. 58 și art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 constituie problema de drept a speței, care vizează posibilitatea cumulării sau nu a reducerilor vârstei standard de pensionare prevăzute de art. 55 și 58 din actul normativ menționat, în caz afirmativ apelantul-reclamant îndeplinind condiția vârstei standard de pensionare pentru a beneficia de pensie pentru limită de vârstă.

29. În concret, în situația în care cumularea reducerilor vârstei standard de pensionare prevăzute de art. 55 și 58 ar fi permisă, vârsta standard de pensionare în cazul apelantului ar fi de 52 de ani, adică 65 de ani — vârsta standard prevăzută de art. 52 din Legea nr. 263/2010, minus 10 ani reducerea vârstei standard ca urmare a faptului că a realizat în condiții de handicap accentuat cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare și minus 6 ani, ca urmare a faptului că a realizat un stagiul de cotizare de 12 ani în grupa I de muncă [cu limitarea reducerii vârstei standard de pensionare la 13 ani, prevăzută de art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010].

30. Așa fiind, interpretarea pe care o va da instanța supremă va produce consecințe juridice de natură să determine soluționarea pe fond a cauzei.

31. Totodată, chestiunea de drept prezintă și caracter de noutate, întrucât din verificările efectuate nu au fost identificate hotărâri definitive pronunțate la nivelul Curții de Apel București sau al altor instanțe cu privire la problema de drept în discuție și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat prin niciunul dintre modurile prevăzute de lege și nici nu a făcut obiectul unui recurs în interesul legii.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

32. Apelantul-reclamant a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciind că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă. A susținut că problema de drept este una veritabilă, întrucât din interpretarea prevederilor art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 se poate înțelege, pe de o parte, faptul că reducerile vârstelor standard de pensionare prevăzute la art. 55 pot fi cumulate doar cu cele prevăzute de alte acte normative. Pe de altă parte, același articol nu interzice în mod expres cumularea reducerilor vârstelor standard prevăzute la art. 55 cu cele reglementate de art. 58.

33. Deși citată în acest sens, intimata nu și-a exprimat punctul de vedere cu privire la problema de drept în discuție.

34. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, în condițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au formulat puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

35. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 38.736/3/2018, rezumând situația de fapt și redând dispozițiile legale incidente în materie, respectiv art. 52, art. 53, art. 55 alin. (1), art. 58 lit. b), art. 60 alin. (2), art. 62 alin. (1) și art. 63 din Legea nr. 263/2010, precum și art. 41 alin. (1) și (2) din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010, a concluzionat că această lege reglementează, la art. 52, vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare pentru pensia pentru limită de vârstă, iar la articolele următoare, printre care se regăsesc și art. 55 și art. 58, stabilește excepții de la acestea, în considerarea situației speciale în care s-au aflat asigurații.

36. Astfel, art. 55 reglementează reducerea vârstelor standard de pensionare pentru asigurații care au realizat stagii de cotizare în condiții deosebite de muncă sau în grupa I de muncă, iar art. 58 instituie dispoziții speciale pentru asigurații

care au realizat stagii de cotizare în condiții de handicap, atât sub aspectul stagiului minim de cotizare, cât și sub aspectul vârstei standard de pensionare.

37. Cât privește posibilitatea cumulării reducerilor vârstei standard de pensionare reglementată de cele două articole anterior evocate, legea nu dispune în mod expres nici sub aspectul interzicerii unui astfel de cumul, nici sub aspectul recunoașterii acestei posibilități.

38. În aceste condiții, prezintă relevanță prevederile art. 60 alin. (2) din același act normativ, dispoziție legală care este însă susceptibilă de interpretări diferite.

39. Într-o variantă de interpretare se poate susține că, de vreme ce această dispoziție legală stipulează că reducerile vârstelor standard de pensionare prevăzute la art. 55, precum și cele prevăzute de alte acte normative pot fi cumulate, fără ca reducerea totală să fie mai mare de 13 ani, rezultă că legea permite cumulul reducerilor vârstelor standard de pensionare reglementate de art. 55 numai între cele prevăzute de acest articol sau împreună cu cele prevăzute de alte acte normative, iar nu și cu alte reduceri reglementate de Legea nr. 263/2010. Or, reducerea vârstei standard de pensionare reglementată de art. 58 pentru persoanele care au realizat stagii de cotizare în condiții de handicap este prevăzută chiar de Legea nr. 263/2010, iar nu de alte acte normative, astfel cum stipulează art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, aspect care ar conduce la concluzia că reducerea reglementată de art. 58 nu se poate cumula cu reducerile de vârstă reglementate de art. 55, adică cele acordate pentru activitatea în grupă de muncă/condiții deosebite de muncă/condiții speciale de muncă.

40. În susținerea acestei opinii trebuie reținută și împrejurarea că, pentru situația specială a persoanelor care au realizat stagii de cotizare în condiții de handicap, legiuitorul a reglementat deja, la art. 58, un dublu beneficiu, respectiv reducerea vârstei standard de pensionare în funcție de stagiul de cotizare realizat (cu 15 ani în situația asiguraților cu handicap grav, cu 10 ani în situația asiguraților cu handicap accentuat și handicap mediu) și un stagiul complet de cotizare diferit de cel comun prevăzut de art. 52, respectiv cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare, în situația asiguraților cu handicap grav sau cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare, în situația asiguraților cu handicap accentuat.

41. Într-o a doua variantă de interpretare, care poate fi, de asemenea, susținută de argumente pertinente, se poate considera că scopul urmărit de legiuitor prin edictarea prevederilor art. 60 alin. (2) a fost acela de a limita la 13 ani reducerea vârstei standard de pensionare în cazul incidenței atât a prevederilor art. 55, cât și a reducerilor vârstei standard de pensionare prevăzute de alte acte normative distincte de Legea nr. 263/2010, iar nu de a interzice cumulul reducerilor vârstei standard de pensionare în cazul persoanelor care au realizat stagii complete de cotizare în grupe superioare de muncă cu celelalte reduceri de vârstă reglementate de Legea nr. 263/2010.

42. În sprijinul acestei interpretări vine și faptul că, în cuprinsul aceluiași act normativ, atunci când legiuitorul a dorit să interzică un cumul al reducerilor vârstelor standard de pensionare prevăzute de Legea nr. 263/2010 a făcut-o în mod expres. Relevante în acest sens sunt prevederile art. 63, conform cărora, la acordarea pensiei anticipate, reducerea vârstei standard de pensionare prevăzute la art. 62 alin. (1) nu poate fi cumulată cu nicio altă reducere reglementată de Legea nr. 263/2010 sau de alte acte normative.

43. Or, în cazul pensiei pentru limită de vârstă nu există o interdicție expresă a cumulului reducerilor reglementate de art. 55 și 58 din Legea nr. 263/2010, context în care aceasta nu ar putea fi dedusă pe calea unei interpretări *per a contrario* a prevederilor art. 60.

44. În egală măsură, în susținerea celei din urmă variante de interpretare, vine și argumentul că, în caz contrar, s-ar ajunge la inexistența oricărei diferențe de tratament între situația unei persoane care a realizat stagii de cotizare atât în condiții de handicap, cât și în grupe superioare de muncă și aceea a unei persoane care a realizat astfel de stagii numai în condiții de handicap, deși este evident că situația persoanelor respective este fundamental diferită.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

45. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat un număr redus de hotărâri judecătorești cu privire la problema de drept în discuție. De asemenea au fost exprimate de către judecători opinii teoretice, din care au rezultat două orientări diferite în interpretarea dispozițiilor art. 55 și 58 din Legea nr. 263/2010.

46. Astfel, într-o orientare, s-a apreciat că reducerea vârstei standard de pensionare prevăzută de art. 58 din Legea nr. 263/2010 poate fi cumulată cu cea reglementată de art. 55. Din analiza dispozițiilor legale enunțate rezultă că art. 55 reglementează reducerea vârstelor standard de pensionare pentru asigurații care au realizat stagii de cotizare în condiții deosebite de muncă sau în grupa I de muncă, iar art. 58 conține dispoziții speciale pentru asigurații care au realizat stagii de cotizare în condiții de handicap atât sub aspectul stagiului minim de cotizare, cât și sub aspectul vârstei standard de pensionare.

47. În ceea ce privește posibilitatea cumulării reducerilor vârstei standard de pensionare reglementate de cele două articole, legea nu dispune în mod expres nici sub aspectul interzicerii unui astfel de cumul, nici sub aspectul recunoașterii acestei posibilități. În aceste condiții, prezintă relevanță dispozițiile art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010.

48. Atunci când legiuitorul a dorit să interzică un cumul al reducerilor vârstelor standard de pensionare prevăzute de Legea nr. 263/2010 a făcut-o în mod expres. Astfel, conform art. 63 din același act normativ, la acordarea pensiei anticipate, reducerea vârstei standard de pensionare prevăzută de art. 62 alin. (1) nu poate fi cumulată cu nicio altă reducere reglementată de prezenta lege sau de alte acte normative. Or, în cazul pensiei pentru limită de vârstă nu există o interdicție expresă a cumulului reducerilor reglementate de art. 55 și 58 din Legea nr. 263/2010.

49. S-a exprimat și opinia potrivit căreia reducerea vârstei standard de pensionare, prevăzută de art. 58 din Legea nr. 263/2010 nu poate fi cumulată cu aceea reglementată de art. 55 din aceeași lege. Art. 60 este aplicabil doar prin raportare la art. 55, nu și la art. 58. În susținerea acestei opinii, s-a invocat și argumentul că pentru situația specială a persoanelor care au realizat stagii de cotizare în condiții de handicap, legiuitorul a reglementat deja, la art. 58, un dublu beneficiu, respectiv reducerea vârstei standard de pensionare în funcție de stagiul de cotizare realizat (cu 15 ani în situația asiguraților cu handicap grav, cu 10 ani în situația asiguraților cu handicap accentuat și handicap mediu) și un stagiul complet de cotizare diferit de cel comun prevăzut de art. 52, respectiv cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare, în situația asiguraților cu handicap accentuat.

50. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

51. Din verificările efectuate rezultă că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 55 și 58 din Legea nr. 263/2010, însă nu a fost sesizată cu privire la constituționalitatea dispozițiilor art. 60 din aceeași lege.

52. Curtea Constituțională a reținut că dreptul la pensie, ca și dreptul la alte forme de asigurări sociale ori protecție socială, se acordă potrivit legii. Astfel, legiuitorul este în drept ca în reglementarea cadrului sistemului public de pensii să stabilească criteriile și condițiile concrete în care asigurații pot beneficia de pensie, tipurile de pensii care pot fi acordate, regulile generale de acordare a acestora și regulile derogatorii pentru situații deosebite, precum și modul de calcul al pensiilor. În acest sens sunt deciziile nr. 395 din 14 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 639 din 19 august 2016, și nr. 736 din 24 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 4 din 4 ianuarie 2007.

53. Prin Decizia nr. 1.359 din 13 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 895 din 16 decembrie 2011, Curtea a stabilit că în sistemul public de pensii există mai multe categorii socioprofessionale care se bucură de un regim juridic mai favorabil în ceea ce privește calculul pensiilor, fără ca aceasta să aibă semnificația unei discriminări. În acest sens pot fi amintite persoanele care au desfășurat activitatea în condiții deosebite ori speciale de muncă și care beneficiază de vârste de pensionare și stagii de cotizare mai reduse. Factorul determinant în instituirea tratamentului juridic diferențiat îl constituie condițiile specifice în care aceste categorii socioprofessionale au desfășurat activitatea.

54. Prin Decizia nr. 547 din 18 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 9 ianuarie 2019, Curtea, reținând că dispozițiile art. 55 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 sunt constituționale, a decis că legiuitorul este liber să modifice condițiile de stabilire a dreptului la pensie pentru viitor, fără ca aceasta să aibă semnificația încălcării dreptului la pensie, iar dacă dorește ca noile dispoziții mai favorabile să fie aplicate și persoanelor pensionate anterior, acest lucru trebuie prevăzut în mod expres de lege, astfel încât situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție.

55. De asemenea, prin Decizia nr. 395 din 14 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 639 din 19 august 2016, s-a reținut că pensionarea anticipată reprezintă un beneficiu acordat de legiuitor asiguraților în ceea ce privește condițiile de pensionare, beneficiu care instituie o derogare de la cerințele generale referitoare la vârsta standard de pensionare, legiuitorul fiind liber să stabilească condițiile acordării acestui beneficiu. De altfel, așa cum reiese din jurisprudența Curții Constituționale, rațiunile pentru care legiuitorul a interzis beneficiul reducerii vârstei de pensionare având temeiuri diferite este acela că, în esență, se urmărește păstrarea naturii dreptului la pensie, care este conceput ca un drept ce se acordă persoanelor după realizarea unui anumit stagiul de cotizare și împlinirea unei vârste dincolo de care capacitatea de muncă a persoanei se prezumă că este redusă. Astfel, așa cum s-a arătat prin Decizia nr. 1.313 din 14 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2011, „o reducere excesivă a acestei vârste ar avea ca efect însăși renunțarea la rațiunea acordării dreptului la pensie”.

56. Prin Decizia nr. 632 din 9 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 995 din 26 noiembrie 2018, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „*preexistent calității de asigurat*”, cuprinsă în art. 58 din Legea nr. 263/2010, este neconstituțională. În considerentele acestei decizii, instanța de contencios constituțional, reținând că dispozițiile art. 58 din Legea nr. 263/2010, asemenea oricăror alte beneficii pe care legiuitorul înțelege să le acorde persoanelor cu handicap, constituie expresia acestei protecții speciale și nu au semnificația acordării unui privilegiu acestei categorii de titulari

ai drepturilor fundamentale, a arătat că: „37. (...) trăsăturile care deosebesc categoriile de subiecte și pe care statul le poate lua în considerare când le tratează în mod diferit trebuie să aibă relevanță pentru scopul care se urmărește a fi realizat. Astfel, potrivit Hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului din 18 iulie 1994, pronunțată în Cauza *Karlheinz Schmidt împotriva Germaniei*, paragraful 24, «o diferență de tratament este discriminatorie din perspectiva articolului 14 „dacă nu are o justificare obiectivă și rezonabilă”, adică dacă nu urmărește „un scop legitim” sau dacă nu există „o relație de proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul care se urmărește a fi realizat”». Or, în condițiile în care obiectivul urmărit de legiuitor constă în compensarea condiției de handicap prin acordarea în condiții avantajoase a pensiei pentru limită de vârstă, împrejurarea că unele persoane cu handicap au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap preexistent calității de asigurat, în vreme ce alte persoane cu handicap au realizat un stagiul de cotizare ulterior calității de asigurat nu constituie o justificare obiectivă și rezonabilă a diferenței de tratament juridic pe care legiuitorul o instituie. Prin urmare, Curtea a conchis că acest criteriu nu este unul rezonabil, ci, dimpotrivă, arbitrar.

57. Totodată, Curtea a reținut că sintagma „*preexistent calității de asigurat*” din dispozițiile art. 58 din Legea nr. 263/2010 este contrară exigențelor art. 16 alin. (1) din Constituție. Întrucât discriminarea se bazează pe noțiunea de excludere de la un drept, iar remediul constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului, și persoanelor cu handicap care au dobândit acest statut ulterior datei la care au dobândit statutul de asigurat trebuie să li se ofere accesul la beneficiul prevăzut de dispozițiile art. 58 din Legea nr. 263/2010. În urma constatării neconstituționalității sintagmei „*preexistent calității de asigurat*”, dispozițiile art. 58 din Legea nr. 263/2010 vor fi interpretate în sensul că beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare, precum și a stagiilor de cotizare și persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap dobândit ulterior dobândirii calității de asigurat, fără a fi însă afectat dreptul persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap preexistent calității de asigurat. Această din urmă categorie de persoane va continua, prin urmare, să beneficieze de dreptul prevăzut de dispozițiile art. 58 din Legea nr. 263/2010, în aceleași condiții în care s-a bucurat de el înainte ca prezenta decizie să își producă efectele.

58. Astfel, dispozițiile art. 58 din Legea nr. 263/2010 vor fi interpretate în sensul că beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare și a stagiilor de cotizare toate persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap, indiferent de momentul dobândirii calității de asigurat. La verificarea îndeplinirii condiției realizării stagiului complet de cotizare, potrivit diferențierilor operate în prevederile art. 58 lit. a), b) și c) din Legea nr. 263/2010, vor fi luate în calcul doar stagiile realizate după data dobândirii handicapului, nu și stagiile realizate anterior datei dobândirii handicapului.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

59. Prin raportul întocmit, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorii-raportori au constatat, în principal, că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519—520 din Codul de procedură civilă, în sensul că, în cauză, nu este vorba despre o veritabilă problemă de drept, din moment ce interpretarea ei nu prezintă un grad de dificultate suficient de mare, iar prin actul de sesizare nu se motivează în ce constă dificultatea de interpretare a normelor menționate.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

60. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

61. Conform prevederilor art. 519 din Codul de procedură civilă: „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

62. Din cuprinsul dispozițiilor legale citate se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ:

— existența unei chestiuni de drept; problema pusă în discuție trebuie să fie una veritabilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite;

— chestiunea de drept să fie ridicată în cursul judecății în fața unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

— chestiunea de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei;

— chestiunea de drept să fie nouă;

— chestiunea de drept să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat deja asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele.

63. Procedând la analiza admisibilității sesizării, se constată că cea de-a doua condiție este îndeplinită, întrucât Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată de un complet din cadrul Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, potrivit dispozițiilor art. 96 pct. 2 și art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, precum și ale art. 155 alin. (2) din Legea nr. 263/2010.

64. Este îndeplinită și a treia condiție de admisibilitate referitoare la caracterul esențial al chestiunii de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în care se ridică, deoarece, prin raportare la obiectul cauzei, soluția pe fond depinde de interpretarea dispozițiilor art. 55, art. 58 și art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010.

65. Sunt, de asemenea, îndeplinite ultimele două condiții de admisibilitate enunțate, întrucât chestiunea de drept este nouă, nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat deja asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele.

66. Însă, în ceea ce privește prima cerință de admisibilitate se impun mai multe clarificări.

67. Pentru a fi justificată intervenția Înaltei Curți de Casație și Justiție prin intermediul mecanismului procedural al pronunțării unei hotărâri prealabile este necesar ca norma juridică ce face obiectul sesizării să nască probleme reale de interpretare, fiind redactată în termeni neclari, imprecisi și, în acest fel, să poată duce la soluții diferite în practica judiciară.

68. Dificultatea chestiunii de drept supuse dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, întrucât altfel s-ar nesocoti principiile fundamentale ale organizării judecătorești, respectiv prerogativa judecătorilor de a interpreta ei înșiși legea și de a o aplica la circumstanțele cauzei.

69. Din această perspectivă, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a subliniat cu consecvență că, în sesizarea instanței supreme cu procedura pronunțării unei hotărâri prealabile, trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, o normă legală îndoielnică, lacunară sau neclară, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și a înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății (de exemplu, Decizia nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015; Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017; Decizia nr. 10 din 4 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016 etc.).

70. În cauză, se solicită ca, pe calea mecanismului procedural al pronunțării unei hotărâri prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție, „în interpretarea dispozițiilor art. 55, art. 58 și art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, să stabilească dacă reducerea vârstei standard de pensionare prevăzută de art. 58 poate fi cumulată cu aceea reglementată de art. 55”.

71. Altfel spus, ceea ce solicită prin prezenta sesizare este de a se stabili dacă, în aplicarea art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, este permis cumulul reducerilor vârstelor standard de pensionare numai între cele prevăzute de art. 55 din Legea nr. 263/2010 sau împreună cu cele cuprinse în alte acte normative sau este permis cumulul și cu alte reduceri ale vârstelor standard de pensionare reglementate de Legea nr. 263/2010.

72. Astfel, art. 60 alin. (2) prevede că „Reducerile vârstelor standard de pensionare prevăzute la art. 55, precum și cele prevăzute de alte acte normative pot fi cumulate fără ca reducerea totală să fie mai mare de 13 ani”.

73. Dezlegarea solicitată prin prezenta sesizare presupune o interpretare literală și sistematică a normei cuprinse în art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, atribut ce intră și trebuie să rămână în sfera de competență a instanței de judecată, careia îi revine sarcina de a interpreta și aplica legea în scopul soluționării cauzei cu care a fost investită.

74. Operațiunea de interpretare și aplicare a textului de lege la diferite circumstanțe ce caracterizează un litigiu nu poate fi atribuită completului constituit pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, ci revine instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei. Astfel cum s-a reținut în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în legătură cu pronunțarea unei hotărâri prealabile, „rolul instanțelor de judecată este acela de a realiza o interpretare cazuală sau judiciară, care presupune ca, anterior soluționării cauzei, să se studieze circumstanțele particulare ale speței deduse judecății, să se realizeze calificarea juridică a cererii și, ulterior, interpretarea normei de drept și aplicarea acesteia, pentru emiterea actului jurisdicțional final” (Decizia nr. 16 din 23 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016).

75. Prin urmare, în cauză nu este vorba despre o veritabilă problemă de drept, despre o chestiune de drept controversată, din moment ce interpretarea ei nu prezintă un grad de dificultate suficient de mare. Dispozițiile legale a căror interpretare se solicită nu au un caracter neclar, lacunar, susceptibil de mai

multe interpretări, de natură să determine pronunțarea unor hotărâri judecătorești divergente, astfel cum impune art. 519 din Codul de procedură civilă.

76. Scopul pentru care a fost reglementat mecanismul procedural al pronunțării unei hotărâri prealabile a fost acela de a uniformiza jurisprudența și de a asigura predictibilitatea acesteia.

77. Prin procedura reglementată de art. 519—521 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție nu se poate substitui instanței de contencios constituțional în examinarea dispozițiilor unei legi reclamate ca având efect discriminatoriu. Curtea Constituțională este, conform art. 146 lit. d) din Constituția României, singura în măsură să se pronunțe în cazul lipsei de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale. În egală măsură, Înalta Curte de Casație și Justiție nu poate intra în domeniul rezervat exclusiv puterii legislative, înlăturând de la aplicare o dispoziție legală care se susține a fi discriminatorie.

78. Titularul sesizării, atunci când expune argumentele ce pot fi aduse în sprijinul interpretării dispozițiilor art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, în sensul că norma analizată nu interzice cumulul reducerilor vârstei standard de pensionare prevăzute de art. 55 cu celelalte reduceri de vârstă reglementate de Legea nr. 263/2010, semnalează, de fapt, aspecte de neconstituționalitate ale dispozițiilor legale analizate. Astfel, în cuprinsul încheierii, în prezentarea acestei posibile interpretări, se arată că, dacă nu s-ar permite un astfel de cumul, „s-ar ajunge la situația în care nu ar exista nicio diferență de tratament între situația unei persoane care a realizat stagii de cotizare atât în condiții de handicap, cât și în grupe superioare de muncă și aceea a unei persoane care a realizat astfel de stagii numai în condiții de handicap, deși este evident că situația persoanelor respective este fundamental diferită”.

79. Prin urmare, ceea ce se invocă prin prezenta sesizare, este mai degrabă un aspect de neconstituționalitate a dispozițiilor legale care fac obiectul sesizării. Or, o astfel de analiză excedează scopului pentru care a fost reglementat mecanismul procedural al pronunțării unei hotărâri prealabile și iese din sfera de competență a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

80. Subsumat argumentelor prezentate anterior, Înalta Curte de Casație și Justiție reține că încheierea de sesizare în prezenta cauză nu îndeplinește toate condițiile de formă, reglementate de art. 519—520 din Codul de procedură civilă, pentru declanșarea procedurii pronunțării unei hotărâri prealabile.

81. Așa cum s-a arătat anterior, rațiunea pentru care, prin dispozițiile art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, a fost introdus mecanismul procedural al pronunțării unei hotărâri prealabile în vederea dezlegării unor chestiuni de drept a fost aceea de a asigura uniformizarea și predictibilitatea jurisprudenței. În vederea realizării acestui scop și pentru a evita ca folosirea mecanismului procedural al pronunțării unei hotărâri prealabile să genereze suspendarea nejustificată a judecării unei cauze, cu consecința afectării dreptului la un proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, legiuitorul a stabilit parcurgerea unor etape și respectarea unor cerințe de formă nu doar pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, ci și pentru completul de judecată care sesizează instanța supremă în temeiul art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă.

82. Astfel, potrivit art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă, „Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbatere contradictorie, dacă

sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților.”

83. Prin urmare, încheierea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să cuprindă trei categorii de elemente, și anume:

— motivele care susțin admisibilitatea sesizării, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă;

— punctul de vedere al completului de judecată;

— punctul de vedere al părților.

84. Întrucât, atunci când reglementează categoriile de elemente menționate, textul de lege citat prevede că încheierea „va cuprinde” (iar nu „poate cuprinde”) motivele care susțin admisibilitatea sesizării, punctul de vedere al completului de judecată și al părților, concluzia care se impune este aceea că art. 520 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă conține o normă imperativă, de la care nu se poate deroga. În lipsa oricărei distincții făcute în cuprinsul textului de lege menționat, trebuie admis că norma este imperativă cu privire la toate elementele pe care trebuie să le cuprindă încheierea de sesizare, adică inclusiv cu privire la exprimarea punctului de vedere al completului de judecată.

85. Rațiunea pentru care legiuitorul a impus exprimarea punctului de vedere al completului de judecată care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție ca o condiție formală necesară declanșării mecanismului procedurii prealabile a fost aceea de a demonstra caracterul real, veritabil al chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, aspectul de noutate pe care aceasta o are și dificultatea apărută în interpretarea respectivei chestiuni de drept. Totodată, numai prin exprimarea punctului de vedere al completului de judecată care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție s-ar putea verifica dacă solicitarea depășește obligația pe care fiecare instanță o are de a interpreta și aplica legea în cadrul litigiilor cu care este sesizată și vizează o rezolvare de principiu a unei chestiuni de drept, astfel cum impune art. 519 din Codul de procedură civilă.

86. Pentru a se evita abuzul procesual, sancționat cu respingerea sesizării, exprimarea punctului de vedere al instanței de trimitere asupra îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 519 din Codul de procedură civilă trebuie să se facă printr-o motivare temeinică. Enunțarea chestiunii de drept și expunerea dilemei cu privire la interpretarea unei norme de drept ori a compatibilității sale cu alte norme juridice nu înseamnă îndeplinirea condiției cuprinse în art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care impune ca încheierea ce constituie actul de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție să cuprindă punctul de vedere al completului de judecată, și nu poate reprezenta o bază pentru declanșarea procedurii hotărâri prealabile.

87. Motivarea încheierii în sensul cerut de art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu presupune numai prezentarea variantelor de interpretare posibile a chestiunii de drept ce constituie obiectul sesizării, însoțite de argumentele aferente, ci înseamnă și arătarea raționamentelor judecătorului din complet asupra chestiunii de drept în discuție, precum și opțiunea provizorie a acestuia, argumentată juridic, pentru o anumită modalitate de rezolvare a problemei de drept ce a generat declanșarea mecanismului procedurii prealabile.

88. De altfel, în jurisprudența anterioară a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a reținut că: „49. (...) instanța care inițiază sesizarea este obligată să releve norma a cărei interpretare se solicită, caracterul complex sau, după caz, precar al reglementării, de natură a conduce, în final, la o jurisprudență neunitară” (Decizia nr. 71 din 15 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 936 din 6 noiembrie 2018); „39. (...) exprimarea punctului de vedere este o obligație legală, prevăzută ca atare în sarcina instanței de trimitere prin dispozițiile art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă, (...) punctul de vedere reprezentând opinia instanței de trimitere cu privire la modalitatea de interpretare a normei de drept ce se circumscrie problemei sesizate, și nu opinia acestei instanțe asupra modalității de rezolvare a fondului cauzei” (Decizia nr. 1 din 14 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 136 din 20 februarie 2019); „53. Exprimarea punctului de vedere al completului de judecată reprezintă, în cadrul acestei proceduri particulare, sui-generis, «motivele de drept» pe care se întemeiază soluția dată de instanță și care trebuie să fie cuprinse în orice încheiere, așa cum indică art. 233 alin. (1) lit. j) din Codul de procedură civilă (...)” (Decizia nr. 53 din 11 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 16 ianuarie 2020).

89. În acord cu orientarea jurisprudențială anterior menționată, se constată că, în cauza pendinte, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție nu îndeplinește condițiile unui act de sesizare legal întocmit, în raport cu dispozițiile art. 520 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură civilă.

90. Aceasta deoarece, atunci când a trebuit să exprime punctul său de vedere asupra chestiunii de drept în legătură cu care a declanșat procedura pronunțării unei hotărâri prealabile, instanța de trimitere s-a limitat să arate „a) situația de fapt”, „b) cadrul legal incident” și să prezinte două variante de interpretare a dispozițiilor legale ce fac obiectul prezentei sesizări, arătând că ambele interpretări pot fi susținute cu „argumente pertinente”.

91. Nu s-ar putea considera că actul de sesizare al Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile — încheierea dată în condițiile art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă — îndeplinește cerințele impuse de textul de lege menționat întrucât ar cuprinde implicit punctul de

vedere al instanței. În primul rând, dispozițiile art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu permit o astfel de interpretare, legiuitorul impunând în mod expres condiția ca încheierea de sesizare să cuprindă „punctul de vedere al completului de judecată”. În al doilea rând redarea unor posibile interpretări ale normelor legale asupra cărora se cere Înaltei Curți de Casație și Justiție să dea o dezlegare de principiu nu poate reprezenta punctul de vedere al completului de judecată în sensul textului de lege anterior menționat.

92. Cât timp titularul sesizării este însăși instanța de trimitere și cât timp art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă impune condiția ca încheierea de sesizare să cuprindă punctul de vedere al completului de judecată, împrejurarea că există mai multe interpretări posibile ale normelor legale în discuție nu este nici relevantă și cu atât mai puțin suficientă din perspectiva verificării îndeplinirii acestei condiții prevăzute de art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

93. Nimic nu împiedica completul de judecată — dimpotrivă, norma cuprinsă în art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă instituie o obligație în acest sens în sarcina titularului sesizării — să opteze, argumentat, pentru una dintre interpretările posibile ale dispozițiilor legale cu a căror dezlegare de drept învestește Înalta Curte de Casație și Justiție. Numai în acest fel se poate considera îndeplinită condiția cuprinsă în art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă — „încheierea (...) va cuprinde punctul de vedere al completului de judecată”, legiuitorul nepermițând acoperirea acestei condiții prin prezentarea unor puncte de vedere doctrinare sau jurisprudențiale.

94. Simpla dilemă cu privire la sensul unei norme de drept sau divergența de interpretare existentă între reclamant și pârât ori în plan doctrinar sau jurisprudențial nu poate constitui temei pentru inițierea acestui mecanism de unificare jurisprudențială, fiind imperios necesar ca punctul de vedere al instanței de trimitere să cuprindă o argumentare temeinică asupra admisibilității sesizării (în acest sens, Decizia nr. 20 din 22 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 5 august 2015; Decizia nr. 31 din 19 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 918 din 11 decembrie 2015; Decizia nr. 21 din 13 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 774 din 4 octombrie 2016 etc.).

95. Pentru toate aceste considerente,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 38.736/3/2018, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru interpretarea dispozițiilor art. 60 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a se stabili dacă reducerea vârstei standard de pensionare prevăzută de art. 58 poate fi cumulată cu aceea reglementată de art. 55 din Legea nr. 263/2010.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 17 februarie 2020.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 27

din 2 martie 2020

Dosar nr. 1.980/1/2019

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Mari Ilie	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Bianca Elena Țândărescu	— judecător la Secția I civilă
Cristina Truțescu	— judecător la Secția I civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Elisabeta Roșu	— judecător la Secția a II-a civilă
Speranța Maria Cornea	— judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu	— judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Florentina Dinu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Năstasie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Iuliana Măiereanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Horațiu Pătrașcu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 1.980/1/2019, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă, în Dosarul nr. 504/119/2019, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse raportul, precum și suplimentul la raport, întocmite de judecătorii-raportori, ce au fost comunicate părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură

civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărârile judecătorești relevante ce au fost identificate, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel Brașov — Secția civilă a dispus, prin Încheierea din 10 iulie 2019, în Dosarul nr. 504/119/2019, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „1. *Dacă este admisibilă procedura ordonanței președințiale în materia suspendării executării unei garanții de bună-execuție, anexă la un contract de achiziție publică, în situația în care în procesul ce vizează soluționarea fondului nu s-a solicitat suspendarea executării, în condițiile prevăzute de art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 101/2016), și nici nu s-au invocat aspecte diferite de cele ce puteau fi invocate în procedura reglementată de legea specială, având în vedere caracterul provizoriu și limitat în timp al efectelor ordonanței președințiale. 2. În situația în care Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că ordonanța președințială este admisibilă, în măsura în care se invocă aspecte diferite de cele care se pot invoca pe calea reglementată de art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, se impune a se stabili momentul până la care eventuala suspendare provizorie, dispusă pe calea ordonanței președințiale, își produce efectele, respectiv dacă acestea sunt limitate în timp până la soluționarea cererii de suspendare formulate în procedura specială reglementată de art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016 sau până la soluționarea litigiului asupra fondului.”*

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 24 iulie 2019 cu nr. 1.980/1/2019.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

9. *Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 53. — „(...) (2) În cazuri temeinic justificate și pentru prevenirea unei pagube iminente, instanța, până la soluționarea fondului cauzei, poate dispune, la cererea părții interesate, prin încheiere motivată, cu citarea părților, suspendarea executării contractului. (...)”

10. Codul de procedură civilă

Art. 997. — „(1) Instanța de judecată, stabilind că în favoarea reclamantului există aparența de drept, va putea să ordone măsuri provizorii în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

(2) Ordonanța este provizorie și executorie. Dacă hotărârea nu cuprinde nicio mențiune privind durata sa și nu s-au modificat împrejurările de fapt avute în vedere, măsurile dispuse vor produce efecte până la soluționarea litigiului asupra fondului.

(3) La cererea reclamantului, instanța va putea hotărî ca executarea să se facă fără somație sau fără trecerea unui termen.

(4) Ordonanța va putea fi dată chiar și atunci când este în curs judecata asupra fondului.

(5) Pe cale de ordonanță președințială nu pot fi dispuse măsuri care să rezolve litigiul în fond și nici măsuri a căror executare nu ar mai face posibilă restabilirea situației de fapt.”

III. Expunerea succintă a procesului

11. Prin Cererea de chemare în judecată înregistrată la Tribunalul Covasna — Secția civilă la data de 18 aprilie 2019 cu nr. 504/119/2019, reclamanta X — S.R.L. a solicitat, în contradictoriu cu pârâții Gospodăria Comunală — S.A. și Y — S.A. — societate de asigurări, ca prin hotărârea ce se va pronunța, pe cale de ordonanță președințială, să se dispună suspendarea executării garanției de bună execuție nr. xxxxxx din 15 octombrie 2012, emisă de pârâta Y — S.A., astfel cum aceasta a fost modificată prin actele adiționale ulterioare (inclusiv Actul adițional nr. x din 15 februarie 2018), pentru motivele invocate în cadrul Cererii nr. xxxx din 12 aprilie 2019, formulată de pârâta Gospodăria Comunală — S.A., până la soluționarea definitivă a litigiului aflat pe rolul Tribunalului Covasna privind existența sau inexistența dreptului acestei pârâte de a emite pretenții asupra garanției de bună execuție.

12. Prin Sentința civilă nr. 287 din 25 aprilie 2019, Tribunalul Covasna — Secția civilă a respins excepția lipsei calității de reprezentant a reclamantei pentru Asociera A, a respins excepția lipsei capacității procesuale de folosință a asocierii, a respins excepția inadmisibilității formulării cererii, a respins excepția lipsei calității procesuale active a reclamantei, a admis cererea de ordonanță președințială și a dispus suspendarea executării garanției de bună execuție până la soluționarea definitivă a litigiului înregistrat pe rolul Tribunalului Covasna — Secția civilă cu nr. 502/119/2019.

13. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut, în esență, că între pârâta Gospodăria Comunală — S.A. (beneficiarul lucrărilor) și Asociera A (executantul lucrărilor, din care face parte și reclamanta) s-a încheiat Acordul contractual nr. xxxxx din 27 septembrie 2012, contract de execuție lucrări cu privire la lucrarea de „reabilitare și extindere stații de tratare a apei, reabilitare fronturi de captare, conducte de aducțiune și construire gospodării de apă — aglomerările Covasna, Târgu Secuiesc, Sfântu Gheorghe”.

14. Contractul cuprinde mai multe sectoare de lucrări, obiectul litigiului privind sectorul de lucrări 3 din contract — stația de tratare Covasna. Conform contractului (art. 1.1.3.7 din anexa la ofertă — perioada de notificare a defecțiunilor), lucrările beneficiază de o perioadă de garanție de 12 luni care curge de la data Procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor nr. xxxx din 21 martie 2018.

15. Conform art. 4.2 din anexa la ofertă, antreprenorul/ executantul avea obligația să mențină o garanție de bună execuție „până la momentul emiterii procesului-verbal de recepție finală la sfârșitul perioadei de notificare a defecțiunilor”. Reclamanta a menținut valabilă garanția de bună execuție

nr. xxxxxx din 15 octombrie 2012, emisă de pârâta Y — S.A., garanție valabilă până la data de 14 aprilie 2019, conform Actului adițional nr. x din 15 februarie 2018.

16. Pârâta Gospodăria Comunală — S.A. a emis Adresa nr. xxxx din 12 aprilie 2019 către Y — S.A., solicitând executarea garanției de bună execuție.

17. Asupra excepției lipsei calității de reprezentant a reclamantei pentru Asociera A și a excepției lipsei capacității procesuale de folosință a asocierii, s-a reținut, în esență, că reclamanta a formulat cererea de ordonanță președințială în nume propriu, și nu în numele asocierii.

18. Asupra excepției inadmisibilității cererii de ordonanță președințială s-a reținut că, în raport cu dispozițiile art. 997 alin. (1) din Codul de procedură civilă și art. 2.321 alin. (1) din Codul civil, executarea garanției se realizează fără formalități prealabile, prin simpla solicitare formulată de către beneficiar, fără parcurgerea unei proceduri de executare silită.

19. Or, nefiind în prezența unei executări realizate conform prevederilor art. 622 și următoarele din Codul de procedură civilă, reclamanta nu poate recurge, în vederea suspendării executării, la procedura prevăzută de art. 719 din Codul de procedură civilă. Ca atare, cererea formulată pe calea ordonanței președințiale și întemeiată pe dispozițiile art. 997 din Codul de procedură civilă este admisibilă. În susținerea acestei concluzii s-a reținut și argumentul potrivit căruia prin formularea cererii s-a urmărit suspendarea executării garanției, astfel că raportul juridic născut în urma emiterii instrumentului de plată se află în legătură cu raportul contractual dintre reclamantă și pârâta Gospodăria Comunală — S.A., însă are o existență de sine stătătoare și regim juridic distinct.

20. Asupra excepției lipsei calității procesuale active s-a reținut că, deși garanția de bună execuție este autonomă, în sensul că este independentă de contractul de achiziție publică a cărei execuție o garantează, aceasta nu înseamnă că acela care constituie garanția, respectiv asiguratul, nu are interesul de a solicita suspendarea punerii în executare a acestei garanții.

21. În speță, interesul reclamantei rezidă în faptul că, în măsura achitării sumei ce reprezintă garanția de bună execuție a contractului, asiguratorul se subrogă, pe calea transmisiunii convenționale, în toate drepturile beneficiarului față de asigurat, drepturi derivând din contract, pentru recuperarea sumelor plătite în locul asiguratului, potrivit art. 13 din polița de asigurare.

22. Pe fondul cererii, analizându-se condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 997 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prin prisma probelor administrate, s-a apreciat că sunt îndeplinite.

23. Astfel, sub aspectul vremelniceii, s-a reținut că măsura are o durată limitată în timp, până la rezolvarea în fond a litigiului, care se află pe rolul Tribunalului Covasna și are ca obiect constatarea inexistenței dreptului pârâtei de a executa (de a solicita plata sumei de 305.308,65 lei) garanția de bună execuție nr. xxxxxx din 15 octombrie 2012, emisă de pârâta Y — S.A.

24. Cât privește neprejudicarea fondului, s-a reținut că instanța nu a fost chemată a hotărî cu privire la stabilirea definitivă a dreptului de a executa garanția de bună execuție derivând din Contractul nr. xxxxx din 27 septembrie 2012. Motivul principal invocat în cererea de plată a garanției vizează nerespectarea prevederilor contractuale, anume a clauzei 4.2 privind garanția de bună execuție. S-a susținut că garanția trebuia menținută de antreprenor până la întocmirea procesului-verbal de recepție finală. Or, pe de o parte, procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor a fost încheiat la 21 martie 2018, iar, pe de altă parte, perioada de valabilitate aferentă garanției a fost extinsă până la data de 14 aprilie 2019. Ca atare, la momentul formulării cererii de plată, garanția era încă menținută.

25. În ceea ce privește urgența, s-a reținut că și această condiție de admisibilitate a ordonanței președințiale este îndeplinită. Astfel, suma ce urmează a fi executată este deosebit de oneroasă, respectiv 305.308,65 lei. În măsura în care asiguratorul ar face plata garanției de bună execuție a contractului, ulterior s-ar subroga în drepturile beneficiarului

contractului și ar urma să se îndrepte împotriva reclamantei pentru plata garanției, situație care ar produce serioase perturbări în activitatea acesteia. Ca atare, urgența este justificată de pagubele iminente ce s-ar putea produce în patrimoniul reclamantei, prin executarea acestei garanții.

26. Împotriva sentinței primei instanțe a formulat apel pârâta Gospodăria Comunală — S.A., criticând soluția atât pe excepție, cât și pe fond, argumentând, în esență, că litigiul este guvernat de Legea nr. 101/2016, iar nu de dreptul comun, și că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate privind aparența de drept și cazul temeinic justificat.

27. La termenul de judecată din 10 iulie 2019, instanța de apel a pus în discuția părților solicitarea apelantei privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept dedusă judecătii. De asemenea, instanța a pus în discuția părților necesitatea sesizării instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile referitoare la durata efectelor unei eventuale suspendări pronunțate în cadrul ordonanței președințiale, părțile prezente în instanță exprimându-și punctul de vedere asupra acestor aspecte.

28. Prin încheierea pronunțată la același termen s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedura reglementată de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept anterior menționată și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecătii.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

29. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

30. Astfel, condiția existenței unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță, este îndeplinită, dat fiind faptul că litigiul pendinte se află în fața instanței de apel, ca instanță de ultim grad în procedura ordonanței președințiale.

31. De lămurirea modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor art. 997 din Codul de procedură civilă și a dispozițiilor art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016 depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât este necesar a se stabili:

— dacă este admisibilă procedura ordonanței președințiale în materia suspendării executării unei garanții de bună execuție, anexă la un contract de achiziție publică, în situația în care în procesul ce vizează soluționarea fondului nu s-a solicitat suspendarea executării, în condițiile prevăzute de art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, și nici nu s-au invocat aspecte diferite de cele ce puteau fi invocate în procedura reglementată de legea specială, având în vedere caracterul provizoriu și limitat în timp al efectelor ordonanței președințiale;

— în situația în care Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că ordonanța președințială este admisibilă, în măsura în care se invocă aspecte diferite de cele care se pot invoca pe calea reglementată de art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, se impune a se stabili momentul până la care eventuala suspendare provizorie, dispusă pe calea ordonanței președințiale, își produce efectele, respectiv dacă acestea sunt limitate în timp până la soluționarea cererii de suspendare formulate în procedura specială reglementată de art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016 sau până la soluționarea litigiului asupra fondului.

32. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că în această problemă de drept nu există o practică judiciară consistentă și continuă în materia de referință, în baza unei interpretări unitare a textelor legale incidente.

33. Chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție consultate la data de 10 iulie 2019.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

34. Apelanta-pârâta Gospodăria Comunală — S.A. a precizat că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciind necesară lămurirea problemelor de drept referitoare la admisibilitatea ordonanței președințiale și durata efectelor acesteia.

35. Intimata-reclamantă a apreciat că nu este oportună sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu pronunțarea unei hotărâri prealabile, susținând că judecătorul investit cu o cerere pe calea ordonanței președințiale analizează îndeplinirea condițiilor art. 997 din Codul de procedură civilă.

36. După comunicarea raportului, respectiv a suplimentului la raport, intimata-reclamantă a depus, în termen legal, prin avocat, un punct de vedere asupra chestiunii de drept, prin care a opinat că este admisibilă procedura ordonanței președințiale în materia suspendării garanției de bună execuție, efectele acesteia durând până la soluționarea litigiului asupra fondului.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

37. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 504/119/2019 a apreciat, referitor la prima chestiune de drept, că este inadmisibilă o astfel de cerere, formulată pe calea dreptului comun, în situația în care legea specială, care guvernează raporturile juridice în materia achizițiilor publice, prevede o procedură specială de suspendare a contractului, aplicabilă și în situația cererii de suspendare a executării unei garanții de bună execuție, anexă la un contract de achiziție publică. Părțile contractante au posibilitatea de a recurge la calea specială prevăzută de Legea nr. 101/2016, fiind aplicabil principiul *specialia generalibus derogant*. Ordonanța președințială ar fi admisibilă doar în ipoteza în care aspectele invocate în susținerea unei astfel de cereri ar fi diferite de cele care ar putea fi invocate în cadrul cererii de suspendare a contractului, astfel cum este prevăzută de art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016.

38. Referitor la a doua chestiune de drept, instanța de trimitere a apreciat că efectele suspendării dispuse pe calea ordonanței președințiale sunt similare efectelor suspendării provizorii, dat fiind caracterul urgent și vremelnic al acestei proceduri. Astfel, suspendarea pronunțată pe calea ordonanței președințiale ar putea să dăinuie până la soluționarea cererii de suspendare formulate în procedura specială reglementată de art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

39. Din relațiile comunicate de instanțele naționale, la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, a rezultat că doar la nivelul instanțelor din circumscripția unei singure curți de apel (Cluj) a fost identificată practică judiciară în materia suspendării executării garanției de bună execuție pe calea ordonanței președințiale, soluțiile pronunțate rezumându-se la analizarea condițiilor speciale de admisibilitate a ordonanței președințiale — și anume urgența, caracterul provizoriu și neprejudicarea fondului —, nefiind tranșat explicit aspectul aplicabilității procedurii din perspectiva domeniului ordonanței președințiale.

40. În același timp au fost comunicate opiniile teoretice ale judecătorilor, conturându-se două interpretări diferite ale textelor de lege în discuție.

41. Astfel, în ceea ce privește prima problemă de drept, într-o opinie s-a apreciat că nu este admisibilă procedura ordonanței președințiale în materia executării unei garanții de bună execuție, anexă la un contract de achiziție publică, în situația în care în procesul ce vizează soluționarea fondului nu s-a solicitat suspendarea executării, motivat de existența dispozițiilor cu caracter special cuprinse în art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, care reglementează măsura provizorie de suspendare a executării contractului. Procedura ordonanței președințiale ar fi admisibilă numai în acele cazuri în care starea de fapt a cauzei nu se circumscrie dispozițiilor legale amintite,

neexistând incompatibilitate între această procedură și cea reglementată de legea specială, în situația în care cauza nu are ca obiect suspendarea executării contractului, ci dispunerea unor măsuri provizorii, cum ar fi impunerea unei obligații vremelnice în sarcina unei părți, până la dezlegarea fondului cauzei. Nu este cazul în speță, întrucât prin suspendarea executării unei garanții de bună execuție, anexă la un contract de achiziție publică, se urmărește, în fapt, suspendarea executării contractului, iar această măsură se circumscrie dispozițiilor art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016.

42. Așadar, ori de câte ori se urmărește suspendarea executării contractului de achiziție publică, solicitantul trebuie să apeleze la dispozițiile art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, dispoziții cu caracter special, care se aplică prioritar față de norma generală.

43. Potrivit art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, în cazuri temeinic justificate și pentru prevenirea unei pagube iminente, instanța, până la soluționarea fondului cauzei, poate dispune, la cererea părții interesate, prin încheiere motivată, cu citarea părților, suspendarea executării contractului de achiziție publică, iar art. 68 prevede că dispozițiile acestei legi se completează cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 554/2004*).

44. În conformitate cu art. 14 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, în cazuri bine justificate și pentru prevenirea unei pagube iminente, persoana vătămată poate să ceară instanței competente să dispună suspendarea executării actului administrativ până la pronunțarea instanței de fond.

45. Legiuitorul a prevăzut o procedură specială pentru suspendarea executării unui act administrativ, la instanța de contencios administrativ, nefiind incidente, pentru suspendarea executării unui act subsecvent contractului de achiziție publică, prevederile art. 997 și următoarele din Codul de procedură civilă referitoare la ordonanța președințială, care au caracter general față de cele reglementate de legea contenciosului administrativ.

46. Astfel, față de dispozițiile Legii nr. 554/2004, cererea de suspendare provizorie a executării unor operațiuni administrative, formulată în temeiul art. 997 din Codul de procedură civilă, este inadmisibilă, în condițiile în care legiuitorul a prevăzut, prin art. 14 și 15 din Legea nr. 554/2004, proceduri speciale pentru suspendarea executării unor acte administrative.

47. De asemenea, nu se poate invoca în susținerea admisibilității unei astfel de cereri jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, conform căreia este admisibilă ordonanța președințială formulată în fața instanței de contencios administrativ, având în vedere că s-a recunoscut admisibilitatea unei astfel de cereri atunci când aceasta nu are ca obiect suspendarea executării unui act administrativ, ci impunerea unei obligații vremelnice.

48. Într-o altă opinie s-a considerat că procedura ordonanței președințiale nu poate fi exclusă *de plano* în materia suspendării executării garanției de bună execuție, anexă la contractul de achiziție publică. În situația vizată de sesizare, ordonanța președințială este admisibilă, deoarece suspendarea executării contractului nu exclude suspendarea pe cale separată a executării garanției de bună execuție.

49. Cât privește cea de-a doua problemă de drept, instanțele au apreciat că, în situația în care s-ar aprecia că ordonanța președințială este admisibilă, avându-se în vedere invocarea unor aspecte diferite de cele ce puteau fi invocate în procedura reglementată de legea specială, aceasta și-ar produce efectele fie până la soluționarea litigiului asupra fondului, fie până la soluționarea cererii de suspendare formulate în procedura reglementată de art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016.

50. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

51. Din verificările efectuate rezultă că instanța de contencios constituțional nu s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016 ori ale art. 997 din Codul de procedură civilă.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

52. Prin raportul întocmit, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorii-raportori au constatat, în principal, că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, cu referire la condiția privind ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată.

53. Prin suplimentul de raport întocmit cu privire la fondul problemei de drept deduse judecății, au apreciat că este inadmisibilă procedura ordonanței președințiale în materia suspendării executării unei garanții de bună execuție, anexă la un contract de achiziție publică, în situația în care în procesul ce vizează soluționarea fondului nu s-a solicitat suspendarea executării, în condițiile prevăzute de art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, și nici nu s-au invocat aspecte diferite de cele ce puteau fi invocate în procedura reglementată de legea specială.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

54. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

55. Prealabil analizării în fond a problemei de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este ținută să verifice dacă, în raport cu întrebările formulate de titularul sesizării, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

56. Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior rezultă că legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile — astfel cum au fost acestea decelate în jurisprudența instanței supreme dezvoltate pe marginea mecanismului procedural în discuție —, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv: existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza; ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată; chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să prezinte caracter de noutate; chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

57. Verificând admisibilitatea sesizării, se constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, potrivit argumentelor expuse în cele ce succedă.

58. Astfel, existența primelor două condiții de admisibilitate rezultă în mod clar din chiar încheierea de sesizare, procedura fiind declanșată de un complet de judecată al Curții de Apel Brașov — Secția civilă, într-o cauză în care curtea de apel

judecă în ultimă instanță, potrivit dispozițiilor art. 96 pct. 2, art. 634 alin. (1) pct. 4 și art. 1.000 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

59. Este îndeplinită și cea de-a treia cerință de admisibilitate, referitoare la ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, potrivit considerentelor arătate în continuare.

60. Astfel, atât doctrina, cât și jurisprudența instanței supreme în materia mecanismului cu scop de preîntâmpinare a practicii neunitare (control *a priori*) au arătat că, în absența definirii în art. 519 din Codul de procedură civilă a noțiunii de „chestiune de drept”, pentru a fi vorba de o problemă de drept reală, trebuie ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă, lacunară sau neclară. Chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema de a nu mai fi în vigoare.

61. De asemenea, s-a considerat că întrebarea formulată trebuie să vizeze o chestiune de drept punctuală, astfel încât soluția dată în cadrul procedurii prealabile să aibă în vedere numai chestiunea respectivă, iar nu întreaga problematică a unui text de lege, sub acest aspect existând o deosebire esențială între procedura hotărârii prealabile și recursul în interesul legii, în sensul că în primul caz se rezolvă o chestiune de drept punctuală, de care depinde soluționarea pe fond a cauzei, iar în al doilea caz se rezolvă, de regulă, o problemă de drept generică, de principiu.

62. Tot astfel, s-a mai statuat că, în înțelesul legii, chestiunea de drept trebuie să fie specifică, urmărind interpretarea punctuală a unui text legal, fără a-i epuiza înțelesurile sau aplicațiile; întrebarea autorului sesizării trebuie să fie una calificată, iar nu generică și pur ipotetică.

63. Sub aspectul raportului de dependență dintre chestiunea de drept ce face obiectul sesizării și soluționarea pe fond a cauzei, s-a reținut că admisibilitatea procedurii hotărârii prealabile este condiționată de împrejurarea ca interpretarea pe care o va da instanța supremă să producă consecințe juridice de natură să determine soluționarea pe fond a cauzei, iar chestiunea de drept să conducă la dezlegarea în fond a pricinii, sub aspectul statuării în privința raportului juridic dedus judecății.

64. Revenind la problema de drept supusă dezlegării instanței supreme prin prezenta sesizare, este de observat că aceasta face obiectul a două întrebări adresate de către instanța de trimitere.

65. Prima întrebare vizează, în esență, aplicabilitatea/inaplicabilitatea procedurii ordonanței președințiale prevăzute de Codul de procedură civilă în materia suspendării executării garanției de bună execuție, anexă la contractul de achiziție publică. Autorul sesizării indică, drept circumstanțe factuale premisă, împrejurările că, pe de o parte, în procesul asupra fondului nu s-a solicitat suspendarea executării în procedura specială reglementată de art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, iar pe de altă parte, nu s-au invocat aspecte diferite față de cele ce puteau fi invocate într-o atare procedură specială.

66. Secunda întrebare vizează determinarea limitei maxime a duratei măsurii suspendării garanției de bună execuție, anexă la contractul de achiziție publică, în ipoteza aplicabilității procedurii ordonanței președințiale.

67. Examinarea propriu-zisă a condiției de admisibilitate referitoare la existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei pendinte impune cu necesitate prezentarea succintă, comparativă, a celor două instituții procedurale reglementate de Codul de procedură civilă și de Legea nr. 101/2016.

68. Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Art. 2. — „(1) Dispozițiile prezentului cod constituie procedura de drept comun în materie civilă.

(2) De asemenea, dispozițiile prezentului cod se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare.”;

Art. 997. — „(1) Instanța de judecată, stabilind că în favoarea reclamantului există aparența de drept, va putea să ordone măsuri provizorii în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

(2) Ordonanța este provizorie și executorie. Dacă hotărârea nu cuprinde nicio mențiune privind durata sa și nu s-au modificat împrejurările de fapt avute în vedere, măsurile dispuse vor produce efecte până la soluționarea litigiului asupra fondului.

(3) La cererea reclamantului, instanța va putea hotărî ca executarea să se facă fără somație sau fără trecerea unui termen.

(4) Ordonanța va putea fi dată chiar și atunci când este în curs judecata asupra fondului.

(5) Pe cale de ordonanță președințială nu pot fi dispuse măsuri care să rezolve litigiul în fond și nici măsuri a căror executare nu ar mai face posibilă restabilirea situației de fapt.”;

69. Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului National de Soluționare a Contestațiilor

Art. 53. — „(...) (11) Procesele și cererile care decurg din executarea contractelor administrative se soluționează în primă instanță, de urgență și cu precădere, de către instanța civilă de drept comun în circumscripția căreia se află sediul autorității contractante. (...)”

(2) În cazuri temeinic justificate și pentru prevenirea unei pagube iminente, instanța, până la soluționarea fondului cauzei, poate dispune, la cererea părții interesate, prin încheiere motivată, cu citarea părților, suspendarea executării contractului. (...)”

Art. 68. — „Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii nr. 134/2010, republicată, cu modificările ulterioare, și cu cele ale Legii nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare, în măsura în care prevederile acestora din urmă nu sunt contrare.”

70. Procedura ordonanței președințiale, potrivit doctrinei și jurisprudenței cristalizate în timp, este o procedură specială prin care se pot lua măsuri provizorii în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

71. Se mai cuvine a fi amintit faptul că, pe lângă condițiile generale ce trebuie să existe în cazul oricărei cereri în justiție, admisibilitatea ordonanței președințiale presupune și îndeplinirea celor trei condiții speciale, cerute cumulativ, și anume: urgența, caracterul provizoriu (vremelnic) al măsurii și neprejudicarea fondului.

72. Procedura suspendării executării contractului de achiziție publică (contract administrativ) este reglementată prin norma specială cuprinsă în art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, ce reia, într-o modalitate de reglementare aproape identică, instituția suspendării executării contractului de achiziție publică, prevăzută anterior de art. 287⁷ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu modificările și completările ulterioare.

73. Analiza comparativă a celor două mijloace procedurale — având caracter sumar —, reglementate prin normele cuprinse în legea de procedură civilă și, respectiv, în legea specială în

materia achizițiilor publice, evidențiază în privința conținutului și/sau sferei de aplicare o serie de similitudini și, deopotrivă, de elemente specifice.

74. Astfel, dacă în ambele reglementări se face vorbire despre „prevenirea unei pagube iminente” și se evocă cerința soluționării „urgente”, totuși sunt de observat unele diferențe; ordonanța președințială presupune existența unor „cazuri grabnice”, „prevenirea unei pagube iminente” constituie una din cele trei situații care justifică admisibilitatea cererii, procedura poate privi luarea oricărei măsuri provizorii și poate fi dată chiar și fără citarea părților, în vreme ce procedura suspendării executării contractului de achiziție publică presupune îndeplinirea cumulativă a condițiilor referitoare la „cazuri temeinic justificate” și „prevenirea unei pagube iminente”; în baza acestei reglementări poate fi dispusă doar măsura suspendării executării și este instituită obligativitatea citării părților.

75. Reluând, în lumina acestor considerații, analiza caracterului veritabil al chestiunii de drept supuse dezlegării în prezenta sesizare, se constată că aceasta prezintă o dificultate suficient de mare pentru a reclama intervenția mecanismului *a priori* de unificare a practicii judiciare reprezentat de hotărârea prealabilă.

76. În continuarea examinării celei de-a treia condiții de admisibilitate a sesizării, se constată că există raportul de dependență dintre soluționarea pe fond a cauzei și lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării.

77. În argumentarea acestei concluzii se cuvine a fi observat faptul că măsura suspendării executării, cerută în litigiul pendinte, vizează garanția de bună execuție (constituită prin scrisoare de garanție bancară), aferentă contractului de achiziție publică (de lucrări).

78. Criticile din apel și, corelativ, apărările formulate în calea de atac, cu soluționarea cărora este investită instanța de trimitere, impun examinarea a două teze diferite afirmate de părțile litigante. Este vorba, pe de o parte, despre caracterul subsecvent al garanției de bună execuție în raport cu contractul de achiziție publică, susținut de pârâta achizitor-beneficiar al lucrărilor, cu trimitere la art. 40 alin. (1) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, cu modificările și completările ulterioare (*Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016*), iar pe de altă parte, despre caracterul autonom al garanției de bună execuție în raport cu contractul de achiziție publică, susținut de reclamanta executant al lucrărilor, cu trimitere la art. 2.321 din Codul civil.

79. Cu referire la ultimele două condiții de admisibilitate, respectiv ca problema de drept identificată să prezinte caracter de noutate și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, se constată că acestea sunt îndeplinite.

80. Cerința noutății trebuie să se circumscrie scopului instituției hotărârii prealabile, acela de a răspunde necesității preîntâmpinării jurisprudenței neunitare, iar în sesizarea de față examenul jurisprudențial efectuat nu relevă cristalizarea unei practici judiciare conturate și constante la nivelul instanțelor.

81. Dimpotrivă, doar la nivelul instanțelor din circumscripția unei singure curți de apel (Cluj) a fost identificată practică judiciară în materia suspendării executării garanției de bună execuție pe calea ordonanței președințiale, fiind de subliniat faptul că soluțiile pronunțate s-au rezumat la analiza condițiilor speciale de admisibilitate a ordonanței președințiale — și anume, urgența, caracterul provizoriu și neprejudicarea fondului —, nefiind tranșat explicit aspectul aplicabilității procedurii din perspectiva domeniului ordonanței președințiale, aspect care formează obiectul investiției instanței de trimitere în litigiul pendinte.

82. Textele de lege ce suscită lămuriri nu au făcut, într-adevăr, obiectul unei dezlegări în cadrul mecanismelor procedurale de unificare a jurisprudenței, sub aspectul problematicii semnalate de instanța de sesizare.

83. În considerarea argumentelor expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că sesizarea este admisibilă.

Asupra fondului sesizării:

84. În ce privește prima întrebare, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că procedura ordonanței președințiale în materia suspendării executării unei garanții de bună execuție, aferentă unui contract de achiziție publică, nu este admisibilă.

85. Dispozițiile relevante din Legea nr. 101/2016 sunt cele cuprinse în art. 53 alin. (1) și (2) și art. 68, redată anterior.

86. În cauza în care s-a formulat sesizarea s-a solicitat suspendarea executării garanției de bună execuție, anexă la contractul de achiziție publică, pe cale de ordonanță președințială.

87. Fiind anexă la contractul de achiziție publică, garanția de bună execuție face parte integrantă din acesta, iar cererile și acțiunile la care sunt îndrituite părțile sunt cele prevăzute de legea specială, respectiv Legea nr. 101/2016, care se referă la contractele de achiziție publică.

88. Prin urmare, nu sunt aplicabile dispozițiile art. 2.321 din Codul civil, care se referă la garanțiile autonome; de altfel, prin întrebarea prealabilă nu se face trimitere la aceste dispoziții legale, ci numai la acele norme de drept procesual civil cuprinse în Codul de procedură civilă și în Legea nr. 101/2016.

89. Art. 68 din Legea nr. 101/2016 dispune că prevederile acestei legi se completează cu dispozițiile Legii nr. 554/2004, ale Legii nr. 134/2010 și ale Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, doar în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor Legii nr. 101/2016.

90. Executarea garanției de bună execuție face parte din executarea contractului de achiziție publică, or, potrivit prevederilor art. 53 alin. (1) din Legea nr. 101/2016, procesele și cererile care decurg din executarea contractelor administrative (contractul de achiziție publică fiind, fără îndoială, un contract administrativ) se soluționează în primă instanță de către instanța civilă de drept comun.

91. Potrivit art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016, în cazuri temeinic justificate și pentru prevenirea unei pagube iminente, instanța, până la soluționarea fondului cauzei, poate dispune, la cererea părții interesate, prin încheiere motivată, cu citarea părților, suspendarea executării contractului.

92. Litigiul în legătură cu care s-a formulat cererea de ordonanță președințială se referă la constatarea inexistenței dreptului de a cere executarea garanției de bună execuție, ce derivă din contractul de achiziție publică.

93. Existența legii speciale — Legea nr. 101/2016 —, care prevede posibilitatea formulării, în temeiul art. 53 alin. (2), a unei cereri de suspendare a executării contractului până la soluționarea fondului cauzei, nu permite părții interesate decât folosirea acestei căi.

94. Chiar dacă litigiul este soluționat de o instanță de drept comun, legea aplicabilă este cea specială, respectiv Legea nr. 101/2016, ceea ce înlătură incidența dispozițiilor din Codul de procedură civilă, care reprezintă dreptul comun în materie, după cum se dispune prin chiar dispozițiile art. 68 din Legea nr. 101/2016.

95. Cu alte cuvinte, rezolvarea conflictului dintre cele două norme juridice concurente, ce fac obiectul primei întrebări prealabile, se realizează pe baza principiului *lex specialis derogat lex generali*, fiind vorba, așadar, despre aplicarea cunoscutelor adagii juridice latinești — *specialia generalibus derogant, generalia specialibus non derogant*.

96. De altfel, potrivit dispozițiilor art. 997 din Codul de procedură civilă, ordonanța președințială este provizorie, iar efectele acesteia, în cazul admiterii cererii, s-ar produce până la

soluționarea litigiului asupra fondului. Or, câtă vreme legea specială prevede posibilitatea formulării unei cereri de suspendare a executării contractului până la soluționarea pe fond a litigiului, o eventuală cerere de suspendare provizorie a executării contractului nu ar putea produce efecte decât până la soluționarea cererii de suspendare, însă această posibilitate nu a fost prevăzută de legiuitor.

97. În situații similare, când legiuitorul a dorit să prevadă posibilitatea exercitării unei cereri de suspendare provizorie a executării, până la soluționarea cererii de suspendare de drept comun, a făcut-o în mod expres.

98. Astfel, potrivit art. 403 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, s-a prevăzut posibilitatea suspendării executării până la soluționarea contestației la executare sau a altei cereri privind executarea silită, iar în alin. 4 din același articol s-a prevăzut posibilitatea ca președintele instanței să poată dispune suspendarea provizorie a executării până la soluționarea cererii de suspendare.

99. Tot astfel, potrivit art. 300 alin. 2 din Codul de procedură civilă din 1865, în cazul recursului, instanța sesizată cu judecata acestuia poate dispune suspendarea executării hotărârii recurate. În alin. 3 al aceluiași articol se prevede că sunt aplicabile dispozițiile art. 403 alin. 4 din Codul de procedură civilă, referitoare la posibilitatea suspendării provizorii a executării până la soluționarea cererii de suspendare a executării hotărârii recurate.

100. De asemenea, potrivit art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă, s-a prevăzut că până la soluționarea

103. Față de dezlegarea dată primei întrebări din sesizarea cu soluționarea căreia a fost investită Înalta Curte de Casație și Justiție, rezultă că nu mai este necesar un răspuns și pentru cea de-a doua întrebare formulată de instanța de trimitere.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă, în Dosarul nr. 504/119/2019, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

În aplicarea dispozițiilor art. 997 din Codul de procedură civilă și art. 53 alin. (2) din Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că procedura ordonanței președințiale nu este admisibilă în materia suspendării executării unei garanții de bună execuție aferente unui contract de achiziție publică.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 2 martie 2020.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

